

Zdrav razum, a (žal) ne vsakdanja praksa: kolegiálni coaching v šolstvu

Blanka Tacer

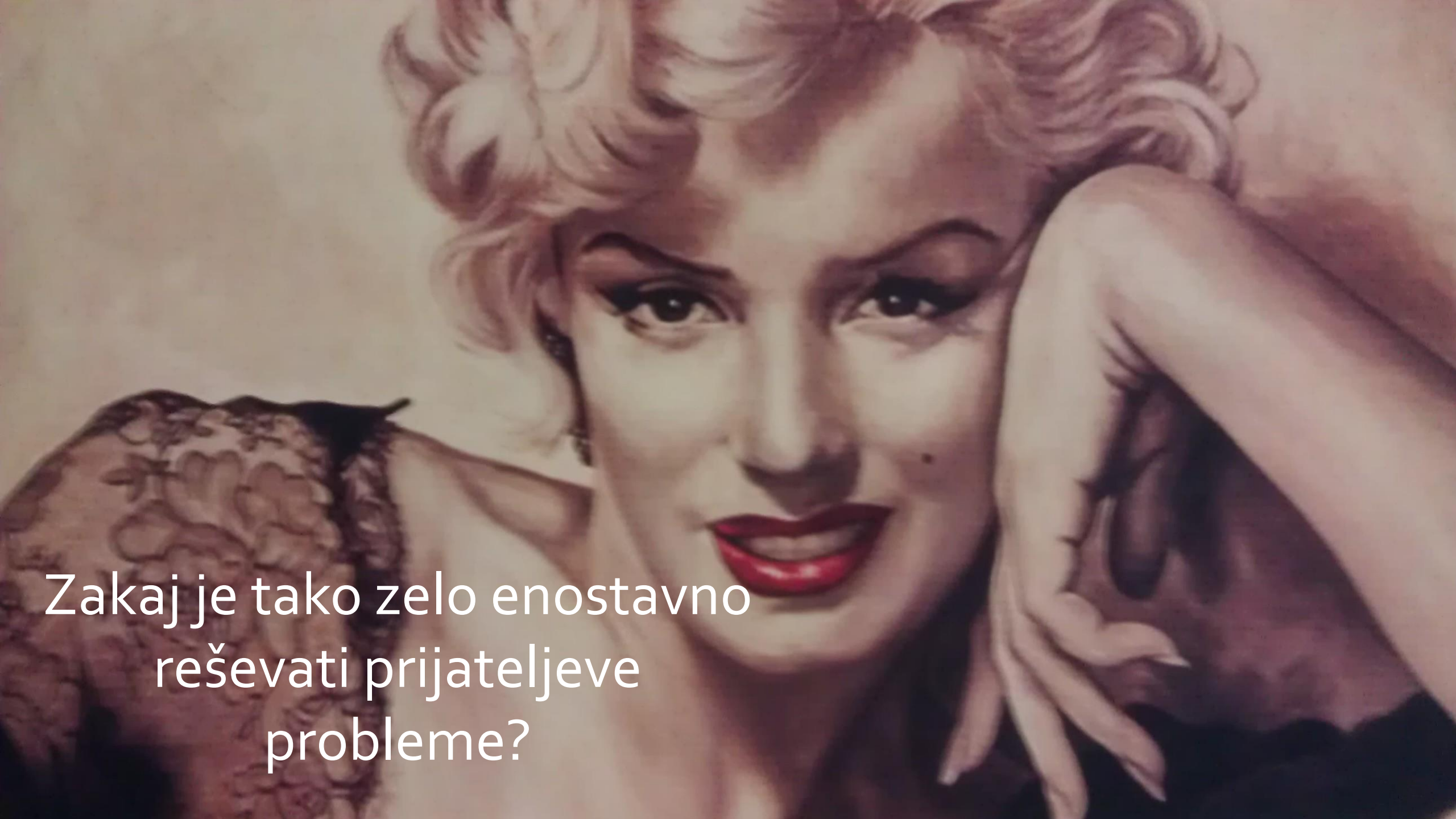

Vsakdanji pogovor

- O ne, ne že spet, nikakor ne morem dokončati te naloge.
- Saj vem, toliko obveznosti imamo, tempo je vedno hitrejši, prejšnji teden se je meni zgodilo podobno in sem ...

Ščepec coachinga

- O ne, ne že spet, nikakor ne morem dokončati te naloge.
- Kje se ti zatika?
- Nikakor ne morem najti pravega časa.
- Kaj lahko poenostaviš v svojem urniku?
- Ne vem, morda določene sestanke, toliko časa mi gre za vožnjo, včasih bi lahko imela Skype sestanek namesto srečanja v živo.
- Kaj bi ti pomagalo, da se tega lotiš?

Zakaj je tako zelo enostavno
reševati prijateljeve
probleme?

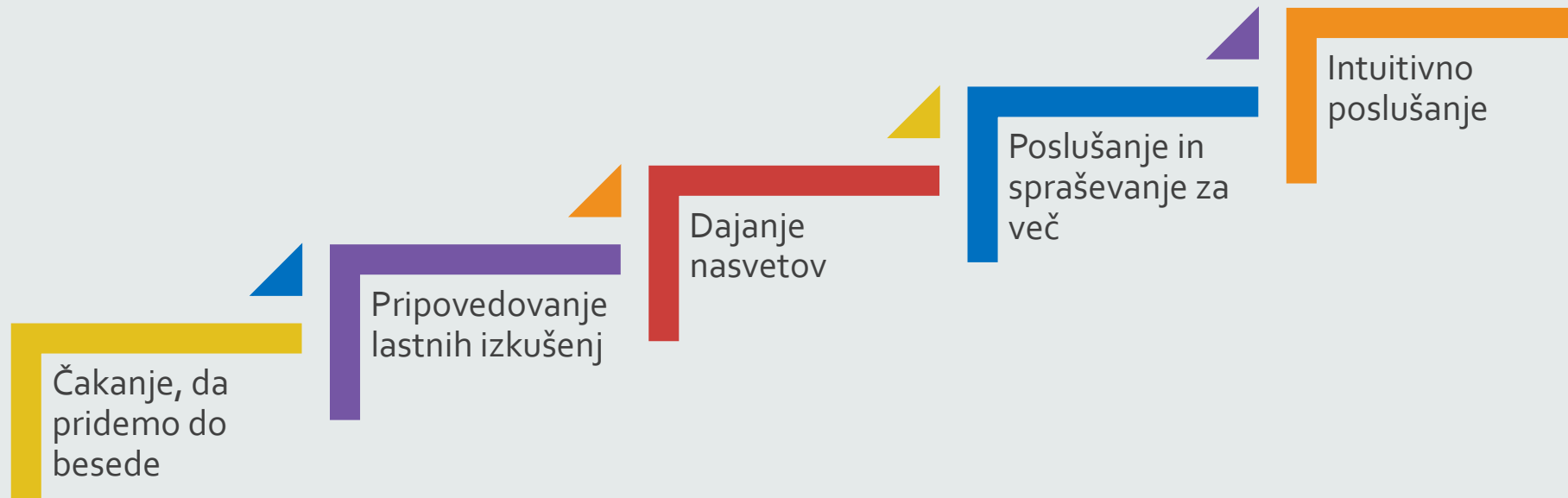
1. pogovor

- A: Kaj je tvoj problem?
- B: Da ne morem dokončati projektov.
- A: Zakaj pa ne?
- B: Saj to bi tudi jaz rad vedel.
- A: Kako dolgo se ti pa to dogaja?
- B: Uf, odkar pomnim. Že v srednji šoli sem odlično napisal seminarsko, potem bi moral pa samo dodati bibliografijo, pa opremiti nalogo, pa sem samo odlašal.
- A: Kako to, da najtežji del narediš, to, kar je najlažje, pa ne?
- B: Kaj pa vem, kot bi se mi zdelo prvo pomembnejše.
- A: Zakaj pa?
- B: Ker je tam vse pomembno povedano, vse ostalo so pa detajli.
- A: Kako je lahko to, da ne navedeš referenc, kar en detajl?
- B: Ja, ne vem, meni se to pač tako zdi.
- A: Kaj gre pa pri zdajšnjih projektih narobe?
- B: Ne dokončam jih.
- A: Zakaj pa teh ne dokončaš?
- B: Na koncu mi zmanjka moči.
- A: Kdo je kriv za to?
- B: Kriv? Kaj pa vem, verjetno jaz, saj jaz delam projekt ... Ali pa ravnateljica, ki daje pretesne roke.
- A: Kaj bi moral narediti?
- B: Bolj se držati rokov, ampak ravno to mi ne gre.
- A: Pri koliko projektih si že na tak način zamočil?
- B: Uf ... skoraj pri vsakem je isto.
- A: Kako dolgo bo šlo še tako naprej?
- B: Bojim se, da ne prav dolgo, vsi se že jezijo name. Uf, prav grozno!

2. pogovor

- A: Na čem želiš delati?
- B: Na dokončevanju projektov.
- A: Kaj v zvezi z dokončevanjem projektov si želiš?
- B: Da bi jih končno enkrat izpeljal do konca.
- A: Ti je že kdaj uspelo? Si že kakšen projekt pripeljal do konca?
- B: Ja, sem dvakrat. Enkrat, ko so mi grozili, da bom izgubil delovno mesto, drugič pa, ko so bili od mene odvisni tudi kolegi.
- A: Kaj je bilo skupno tema dvema situacijama, ko si uspel?
- B: Če pomislim ... obakrat mi je bila postavljena meja, ki sem se jo moral držati, če ne bi bile zelo zoprne posledice.
- A: Kako si lahko takšno mejo postaviš sam?
- B: Hm ... Morda bi si lahko rekel, da bom na osnovi projekta izdal članek.
- A: Kaj te lahko pri tem dodatno motivira?
- B: He, he, za članek dobim honorar ... Pa »čast« ...
- A: Lahko še kaj pridobiš?
- B: Če sem čisto odkrit: tako bi si počasi popravil ugled glede zaključevanja projektov.
- A: Kaj ti je pri tem pomembno?
- B: Da bi se končno doživel kot nekoga, ki lahko stvari izpelje do konca.
- A: Pri katerem projektu bi bilo zate najlažje s tem pričeti?
- B: Morda pri projektu X.
- A: Kaj pri tem projektu ti lahko olajša izpeljati zastavljeno?
- B: To, da je obvladljiv in da gre za čisto moje področje.
- A: Kako ti to lahko pomaga pri lažjem dokončanju?
- B: S tem, da vem, da je to nekaj, kar jaz najbolje obvladam in je pomembno, da spravim na dan.
- A: Kaj potrebuješ, da boš lažje naredil zastavljeno?
- B: Morda bi mi pomagalo, če povem kolegu in sem potem nekako odgovoren njemu ... Pa morda še to, da že kar zdaj napovem članek reviji – malo zunanje meje mi bo še vseeno prav prišlo.
- A: Kaj bo zdaj tvoj prvi korak?
- B: Grem povedat kolegu, prihodnji teden pa napovem članek reviji.
- A: Še kaj?
- B: Morda bi lahko tokrat že prej začel delati na oblikovanju in na bibliografiji.
- A: Kdaj natančno lahko to narediš?
- B: Po tem, ko bom obdelal rezultate.

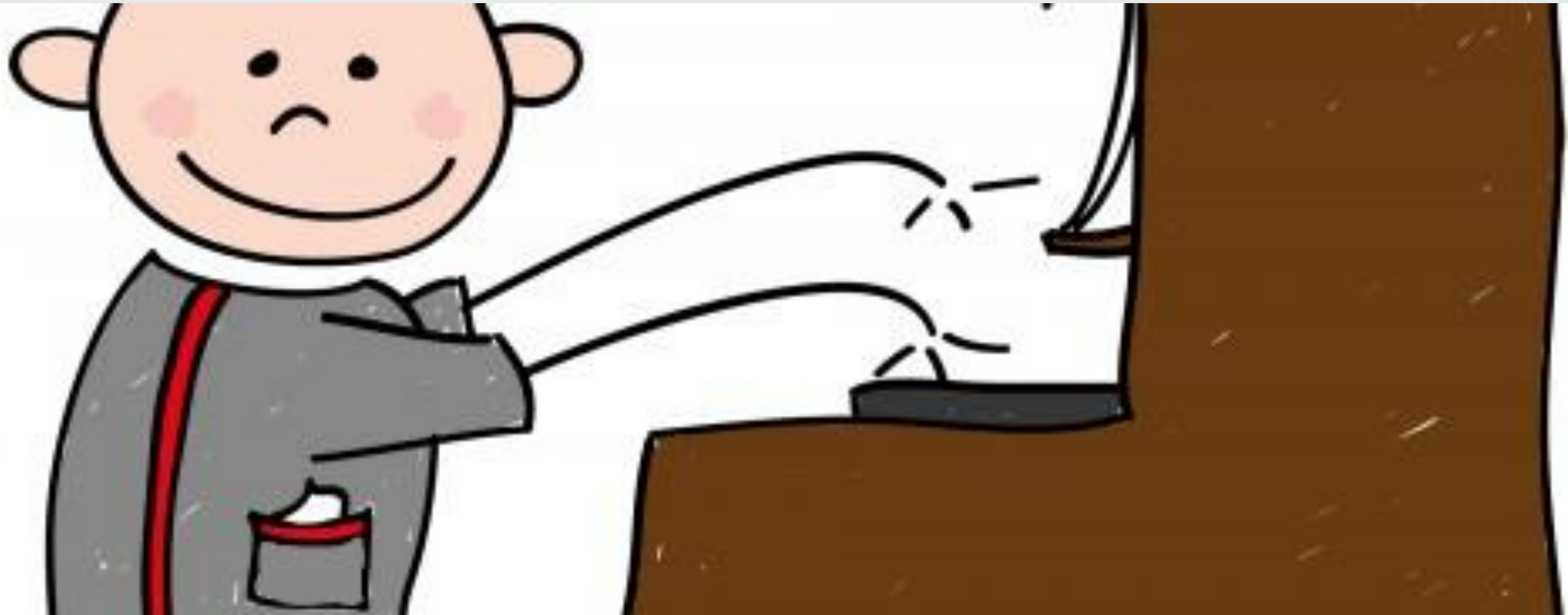
Pogovor

Vprašanja za vsakodnevno rabo

- Kaj predlagaš?
- Kaj je tvoj plan B?
- Kaj misliš, da se bo zgodilo?
- Kaj natančno s tem misliš?
- Povej mi več o tem.
- Katere so še druge možnosti?
- Kaj še?
- Kako lahko to narediš bolj zabavno / zanimivo / čustveno / timsko?
- Kaj boš drugič naredil drugače?
- Kaj je tvoja prioriteta?
- Kaj si se iz tega naučil?
- Kaj ti preprečuje?

Od razuma k praksi ...

Kolegialni coaching za učitelje

Vprašalnik

Dan 1 & 2:
Uvod v
coaching

Dan 3:
Orodja v
coachingu

Dan 4:
Modeli
osebnosti

Dan 5:
Učiteljske
kompetence in
integracija
znanja

Vprašalnik

Kolegialni coaching in **pisna refleksija**

Analiza

Kvalitativna analiza refleksij

- Od direktivnih veščin (sugestije, nasveti, ocenjevanje ...) k nedirektivnim veščinam (podpora, refleksija, postavljanje vprašanj ...)

→ „Uspelo mi je, da ji nisem poskušala vsiljevati svojih nasvetov, kar sem do sedaj vedno podzavestno poskušala. Ko sem ozavestila, da rešitev ni moj problem, da ji jaz samo pomagam in jo usmerjam, tja kamor ona želi, je bila to zame velika razbremenitev.“

- Od problemskega okvirja k ciljnemu okvirju

→ „Dobila sem povratno informacijo od sodelavke. Rekla je, da se je počutila dobro, običajno je vajenega mojega analitičnega pristopa z ocenjevanjem in kritičnimi pripombami, tokrat pa je prepoznala moje aktivno poslušanje, postavljanje vprašanj in nudenja podpore.“

Rezultati

T-test odvisnih vzorcev ($N = 46$)

Konstrukt	Avtorji	Zanesljivost	$M_{(T1)}$	$SD_{(T1)}$	$M_{(T2)}$	$SD_{(T2)}$	t	p
Coaching kompetence	Nelson, 2010	.75	3.19	.42	3.75	.47	-6.92	.00
Coaching odnos	Nelson, 2010	.83	3.69	.43	3.93	.43	-3.52	.00
Aktivno poslušanje	Garber, 2008	.78	3.45	.46	3.61	.48	-2.61	.01
Jedrne samoocene	Judge et al, 2003	.83	3.70	.39	3.82	.40	-2.52	.02
Prepričanje v uspešnost svojih strategij poučevanja	Klassen et al, 2009	.58	3.94	.44	4.15	.40	-3.31	.00
Prepričanje v uspešnost svojih strategij za vodenje razreda	Klassen et al, 2009	.79	3.97	.50	3.94	.48	.48	.63
Prepričanje v uspešnost svojih strategij za angažiranje učencev	Klassen et al, 2009	.73	3.56	.44	3.56	.47	-.09	.93

Najpogostejše teme pogovorov med učitelji

- Usklajevanje časa
- Kako se odzivati na določene sodelavce / stranke / učence / starše
- Kako uvesti novo metodo / pristop / model
- Kako izpeljati projekt
- Kako reči ne
- Na kakšen način nekaj povedati
- Osebna učinkovitost

Hvala!